

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Prishtinë, më 8 qershor 2018
Nr. ref.: RK 1254/18

VENDIM PËR REFUZIM TË KËRKESËS

në

rastin nr. KI29/18

Parashtrues

Ajshe Bytyqi, Esat Bytyqi dhe Tagjedin Bytyqi

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme të
Kosovës, Cml. nr. 10/2017, të 6 dhjetorit 2017**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare dhe
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga Ajshe Bytyqi, Esat Bytyqi dhe Tagjedin Bytyqi nga Prizreni (në tekstin e mëtejshëm: parashtruesit e kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesit e kërkesës kontestojnë Aktvendimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Cml. nr. 10/2017, të 6 dhjetorit 2017, Aktvendimin e Gjykatës së Apelit, AC. nr. 213/16, të 22 majit 2017 dhe Aktvendimin e Gjykatës Themelore në Prizren, CP. nr. 1357/2015, të 4 dhjetorit 2015.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së tri aktvendimeve të kontestuara, me të cilët pretendojnë se u janë shkelur të drejtat e garantuara me nenet 5 [Gjuhët], 24 [Barazia para Ligjit] dhe 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, në nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 29 të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 26 shkurt 2018, parashtruesit e dorëzuan kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 5 mars 2018, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtarin Altay Suroy gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Arta Rama-Hajrizi (kryesuese), Bekim Sejdiu dhe Gresa Caka-Nimani.
7. Më 14 mars 2018, Gjykata dërgoi një kopje të kërkesës në Gjykatën Supreme të Kosovës dhe njoftoi parashtruesit për regjistrimin e kërkesës si dhe kërkoi që të plotësonin formularin e kërkesës së Gjykatës Kushtetuese të Kosovës, të sqarojnë kërkesën dhe të dorëzojnë dokumentet e tjera mbështetëse.
8. Më 16 mars 2018, parashtruesit, secili në mënyrë individuale, personalisht pranuan njoftimin për regjistrimin e kërkesës dhe kërkesën për dokumentacion shtesë.
9. Parashtruesit nuk u përgjigjën në kërkesën e Gjykatës për të dorëzuar dokumente shtesë, nuk plotësuan formularin e kërkesës së Gjykatës Kushtetuese, nuk dorëzuan Aktvendimin e Gjykatës Themelore në Prizren, CP. nr. 1357/2015, dhe Aktvendimin e Gjykatës së Apelit, AC. nr. 213/16.
10. Më 23 maj 2018, Gjykata shqyrtoi rastin dhe vendosi ta refuzojë kërkesën.

Përmbledhja e fakteve

11. Nga përmbajtja e Aktvendimit të Gjykatës Supreme rezulton se me Aktvendimin e Gjykatës Themelore në Prizren u zhvillua procedura e

përmbarimit sipas lëndës CP. nr. 257/14 ndërmjet kreditorit të 'ProCredit' Bank në Prizren, kundër parashtruesve (debitorit) për dorëzimin dhe lirimin e paluajtshmërisë në bazë të aktvendimit përfundimtar. Kjo procedurë u krye në gjuhën shqipe.

12. Në një datë të pacaktuar, parashtruesit e kërkesës dorëzuan propozim për kundërpërmbarim në gjuhën serbe.
13. Më 4 dhjetor 2015, me Aktvendimin e Gjykatës Themelore në Prizren, CP. nr. 1357/2015, u refuzua si i pabazuar propozimi për kundërpërmbarim të propozuesve të kundërpërmbarimit, parashtruesve të kërkesës dhe Bedridin Bytyqit.
14. Në një datë të pacaktuar, parashtruesit e kërkesës në gjuhën shqipe dorëzuan ankesë në Gjykatën e Apelit kundër Aktvendimit të Gjykatës Themelore në Prizren, CP. nr. 1357/2015.
15. Më 22 maj 2017, me Aktvendimin e Gjykatës së Apelit, AC. nr. 213/16, u refuzua si e pabazuar ankesa e parashtruesve të kërkesës dhe u vërtetua Aktvendimi i Gjykatës Themelore në Prizren, CP. nr. 1357/2015.
16. Në një datë të pacaktuar, Prokurori i Shtetit në afatin ligjor dorëzoi kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë në Gjykatën Supreme kundër Aktvendimit të Gjykatës Themelore në Prizren, CP. nr. 1357/2015, dhe Aktvendimit të Gjykatës së Apelit, AC. nr. 213/16.
17. Prokurori i Shtetit në kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë thekson *“se të dyja vendimet, ai i shkallës së parë dhe i Gjykatës së Apelit i janë dorëzuar palëve në gjuhën shqipe, që do të thotë në gjuhën joamtare që është në kundërshtim me dispozitën e nenit 182.2 (j) të Ligjit për Procedurën Kontestimore (LPK) si dhe me nenin 14 të Ligjit për Përdorimin e Gjuhëve”*.
18. Më 6 dhjetor 2017, me Aktvendimin e Gjykatës Supreme, Cml. nr. 10/2017, u refuzua si e pabazuar kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë së Prokurorit të Shtetit e dorëzuar kundër Aktvendimit të Gjykatës Themelore në Prizren, CP. nr. 1357/2015, dhe Aktvendimit të Gjykatës së Apelit të Kosovës, AC. nr. 213/2016, duke arsyetuar si në vijim:

“Nga përmbajtja e nenit 274.1 pika (a) e LPK-së mund të përfundohet se kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë mund të parashtrohet duke u kufizuar vetëm në disa shkelje më specifike që mund të shërbejnë si arsye, andaj me interpretimin e dispozitës së mësipërme nuk mund të flitet për kërkesë që ka të bëjë me shkeljet esenciale sipas nenit 182 të LPK-së. Pra, për parashtrimin e kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë nuk mund të merren arsyet të cilat nuk ceken në mënyrë eksplicite në ligj. Nga ana tjetër, propozimi kundër-përmbarimor i parashtrohet gjykatës e cila e zhvillon procedurën e përmbarimit, nën numrin e njëjtë, kështu që përmbarimi dhe kundërpërmbarimi udhëhiqen nën lëndën që e mban numrin e njëjtë. Në rastin konkret procedura e përmbarimit është zhvilluar në gjuhën shqipe dhe nuk ka pasur vërejtje në përdorimin e gjuhës. Po ashtu, edhe ankesa e parashtruar e cekur më lart ka qenë në

gjuhën shqipe. Andaj, vetëm parashtrimi i propozimit kundërpërmbarimor në gjuhën serbe nuk do të thotë se palëve i është pamundësuar komunikimi në gjuhën e tyre amtare.

Marrë parasysh këtë që u tha më lart, Gjykata Supreme e Kosovës vlerëson se kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë e paraqitur nga Prokurori i Shtetit nuk ka mbështetje ligjore dhe është në kundërshtim me dispozitën e nenit 274 paragrafi 1 (a) i LPK-së, marrë parasysh që shkeljet e deklaruara në kërkesë (Neni 62 në lidhje me nenin 182.2-j) nuk paraqesin arsye ligjore, do të thotë pengesë për të cilën paditësi ka pasur të drejtë të parashtroj kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë. Prandaj, për këtë arsye kërkesa e lartpërmendur është refuzuar si e pabazë”.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

19. Parashtruesit e kërkesës, sipas pretendimeve të tyre, pretendojnë se me aktvendimin e kontestuar të Gjykatës Supreme u janë shkelur të drejtat e garantuara me nenet 5 [Gjuhët], 24 [Barazia para Ligjit] dhe 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës.
20. Për më tepër, parashtruesit e kërkesës pretendojnë se gjykatat e rregullta kanë vërtetuar gabimisht gjendjen faktike, si në vijim: se e drejta në hipotekë është keqpërdorur; se ata e miratuan kredinë për përdoruesit e tjerë, kurse hipoteka u vendos për parashtruesit; se kredia për shkak të së cilës është vendosur hipoteka pothuajse është kthyer; dhe se parashtruesit kanë paraqitur kallëzim penal kundër bankës; etj.
21. Pastaj, parashtruesit theksojnë se është shkelur e drejta në gjuhë sepse propozimi për kundërpërmbarim u dorëzua në gjuhën serbe dhe si rrjedhojë e gjithë procedura është dashur të zhvillohet në gjuhën serbe.
22. Në fund, parashtruesit e kërkesës theksojnë se “në bazë të gjithë asaj që u paraqit më lart mund të shihet qartë se gjykatat me rastin e marrjes së vendimeve të kontestuara, nuk e kanë vërtetuar në mënyrë të gjithanshme dhe plotësisht gjendjen faktike, siç kërkohet nga zbatimi i drejtë i ligjit substancial, në bazë të gjendjes faktike të vërtetuar plotësisht dhe në mënyrë të gjithanshme”.
23. Parashtruesit kërkojnë nga Gjykata të vërtetojë:

“Padrejtësia e gjykatës, mbrojtja e pabarabartë e të drejtave-njëanshmëria e gjykatës-përfaqësimi i hapur i interesave të bankës. Arsyetimet kontradiktore me vetveten, për shkak të refuzimit të drejtës që dëshmi të caktuara të merren në shqyrtim, Me të cilën gjykatat refuzuan të shqyrtojnë dëshmitë dhe substancën e mbrojtjes së propozuesit që nuk është në pajtim me konventat e nënshkruara për mbrojtjen e të drejtave njerëzore”.
24. Parashtruesit e kërkesës kërkojnë nga Gjykata të merr “... Aktgjykimin me të cilin MIRATOHET revizioni i parashtruar, NDRYSHOHET Aktgjykimi i

plotfuqishëm i Gjykatës së Apelit në Prishtinë dhe REFUZOHET si i pabazuar Aktvendimi i Gjykatës së Apelit ...”.

Pranueshmëria e kërkesës

25. Gjykata shqyrton nëse parashtruesit e kërkesës i kanë plotësuar kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë, të përcaktuara më tej me Ligj dhe me Rregulloren e punës.
26. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet paragrafëve 1 dhe 7, të nenit 113 [Jurisdiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, të cilët përcaktojnë:

*“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.
[...]*

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

27. Gjykata gjithashtu, i referohet neneve 22.4 dhe 48 të Ligjit, të cilët përcaktojnë:

Neni 22 [Procedimi i kërkesës]

4. Nëse kërkesa ose përgjigja në kërkesë nuk është e qartë ose e kompletuar, gjyqtari raportues njofton palët apo pjesëmarrësit përkatës për këtë dhe ia cakton një afat prej jo më shumë se 15 (pesëmbëdhjetë) ditëve për të qartësuar ose plotësuar kërkesën, përkatësisht përgjigjen në kërkesë. Gjyqtari raportues ka të drejtë të kërkojë prova shtesë, nëse kjo është e nevojshme për të vlerësuar lejueshmërinë dhe themelësinë e kërkesës.

Neni 48 [Saktësimi i kërkesës]

Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj.

28. Për më tepër, Gjykata merr parasysh rregullin 29 [Parashtrimi i kërkesave dhe përgjigjeve] të Rregullores së punës, i cili përcakton:

*“(2) Kërkesa, po ashtu, duhet të përmbajë edhe
[. ..]*

(h) informacionet dhe dokumentacionin mbështetës ...”.

29. Gjykata, gjithashtu, merr parasysh rregullin 32 (5) [Tërheqja, hedhja poshtë dhe refuzimi i kërkesës] të Rregullores së punës, i cili përcakton:

“[...] Gjykata mund të refuzojë një kërkesë me procedurë të shkurtër në qoftë se kërkesa është e paplotë ose e paqartë përkundër kërkesave nga Gjykata ndaj palës që ta plotësojë ose qartësojë kërkesën [...]”.

30. Sa i përket përmbushjes së këtyre kriterëve, Gjykata vëren se parashtruesit e kërkesës pretendojnë se u janë shkelur të drejtat të garantuara me nenet 5, 24 dhe 31 të Kushtetutës.
31. Meqenëse parashtruesit e kontestojnë edhe Aktvendimin e Gjykatës Themelore në Prizren, CP. nr. 1357/2015, dhe Aktvendimin e Gjykatës së Apelit, AC. nr. 213/16, Gjykata vëren se parashtruesit janë të obliguar të mbështesin me dokumentet e vlefshme këto pretendime të tyre dhe të paraqesin aktvendimet që pretendojnë se kanë bërë shkelje të të drejtave të tyre.
32. Gjykata, së pari, vëren se në rastin konkret në pajtim me nenin 22 të Ligjit, Gjykata kërkoi nga parashtruesit *“ta plotësojnë formularin e kërkesës së Gjykatës Kushtetuese të Kosovës, ta sqarojnë kërkesën dhe dorëzojnë dokumentet tjera të nevojshme”*.
33. Më tutje, Gjykata në bazë të fletëkthesës vërteton se, më 16 mars 2018, parashtruesit e kërkesës në mënyrë individuale, personalisht pranuan njoftimin për regjistrimin e kërkesës dhe kërkesën për dokumente shtesë.
34. Gjykata konstaton se parashtruesit e kërkesës nuk u përgjigjën në kërkesën e Gjykatës për të dorëzuar dokumentet bazë pa të cilat asnjë autoritet publik i Republikës së Kosovës nuk mund të ndërmerr asnjë veprim.
35. Gjykata vëren se nuk është Gjykatë për vërtetimin e fakteve dhe barra e të provuarit bie në parashtruesit e kërkesës të cilët nuk i përmbushën kriteret procedurale të përcaktuara me Kushtetutë, Ligj dhe Rregullore të punës. (Shih, për shembull: Rastin nr. KIo3/15, Parashtrues: *Hasan Beqiri*, Vendim për hedhje poshtë të kërkesës, të Gjykatës Kushtetuese të Kosovës, të 5 qershorit 2015).
36. Prandaj, Gjykata vëren se parashtruesit e kërkesës përveç kërkesës së tyre të përgjithshme dhe abstrakte i) nuk dorëzuan formularin e kërkesës së plotësuar të Gjykatës Kushtetuese të Kosovës, ii) nuk e dorëzuan Aktvendimin e Gjykatës Themelore në Prizren, CP. nr. 1357/2015, anulimin e të cilit e kërkojnë, iii) nuk dorëzuan Aktvendimin e Gjykatës së Apelit, AC. nr. 213/16, anulimin e të cilit e kërkojnë, iv) nuk e qartësuan kërkesën e tyre, dhe v) nuk dorëzuan dokumente mbështetëse që i përmendën në kërkesën e tyre (kallëzimi penal, aktvendimin mbi hipotekën, etj) me të cilat do të provonin pretendimet e tyre.
37. Rrjedhimisht, Gjykata konstaton se kërkesa lëndore nuk është e plotë sepse parashtruesit nuk i dorëzuan dokumentet mbështetëse që i kërkoi Gjykata dhe me të cilat do t'i provonin pretendimet e tyre.
38. Si përmbledhje, Gjykata konkludon se kërkesa nuk i përmbush kriteret procedurale për shqyrtim të mëtejshëm të përcaktuara me rregullin 29 të Rregullores së punës. Duke marrë parasysh se parashtruesit nuk e plotësuan formularin e kërkesës së Gjykatës Kushtetuese të Kosovës dhe nuk siguruan arsyetim të nevojshëm të kërkesës, kërkesa duhet të refuzohet me procedurë të shkurtër në pajtim me rregullin 32 (5) të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113. 7 të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit dhe rregullin 32 (5) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 23 maj 2018, njëzëri

VENDOS

- I. TA REFUZOJË kërkesën;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Altay Suroy

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi